

[Malchau.]

heller ikke være afgørende for det standpunkt, jeg finder det rigtigst at tage til forslaget udvidede bestemmelser om adgang til ligbrænding.

Kirkeministeriet og flere af landets biskopper har udtalt alvorlige betænkeligheder ved den nu foreslåede regel. Det er ikke, fordi det er biskopperne, der har dette synspunkt — man kan lægge større eller mindre vægt herpå, ligesom man synes —, men jeg må indrømme, at jeg nærmest deler biskoppernes betænkelighed. Jeg kender ikke nærmere til udtalelserne fra biskopperne — det var ønskeligt, om vi kunne stifte nærmere bekendtskab med disse udtalelser —, men jeg ser, at bl. a. biskop Øllgaard i Odense har udtalt sig om spørgsmålet til et københavnsk dagblad. Biskoppen siger således — jeg beder den højtærede formand om tilladelse til et kort citat —:

„Jeg har ikke noget imod det (lovforslaget). Modstanden mod ligbrænding er blevet meget mindre, end den var for 20-år siden, og der kan ikke blive tale om noget overgreb imod den enkelte. Det principielle er, at man skal give til kende, om man ønsker ligbrænding eller begravelse; man skal tage sit standpunkt.“

Det ærede medlem hr. Ernst Christiansen tog biskop Øllgaard til indtægt for sin opfattelse. Jeg ved ikke, om biskoppens udtalelse her kan kaldes for en tilslutning til lovforslaget; i så tilfælde må jeg sige, at jeg ærlig talt ikke forstår biskoppen. Han har intet imod lovforslaget, siger han, man skal blot give til kende, om man ønsker ligbrænding eller begravelse. Ja, men det er jo netop det, der er det springende punkt i lovforslaget, at man kan risikere at blive brændt, dersom man ikke inden sin død udtrykkeligt har tilkendegivet, at man ikke ønskede det. Biskoppen siger i denne sin udtalelse, at man skal tage sit standpunkt. Det er jo ikke det, der er tale om her; tværtimod, der er tale om tilfælde, hvor der intet standpunkt er taget, og så skal afgørelsen være overladt til den afdødes efterladte familie. Det er netop dette, der gør mig betænkelig ved den foreslåede nyordning. Jordefærd er stadig det mest almindelige, det er den nedarvede, den traditionsmæssige form for bisættelse. Jeg ved godt, at i den klassiske oldtid var ligbrænding almindelig. Forholdet er jo det, at dersom nogen ønsker at blive brændt, må det kunne forlanges, at vedkommende, på samme måde som man træffer testamentariske dispositioner i levende live, skriftlig eller mundtlig træffer bestemmelse med hensyn

til ligbrænding, hvis den pågældende da ikke er medlem af en ligbrændingsforening, for i så fald er der jo ingen tvivl om, hvad der ønskes.

Med hensyn til bestemmelserne i § 2, stk. 1, punkt 5, om ligbrænding af dødfundne, ukendte personer er jeg knap så betænkelig. Jeg går heller ikke så afgjort imod bestemmelserne i punkt 6 i samme paragraf, hvori omtales brænding af lig eller ligrester, som opgraves efter fredningstidens udløb. For det første er det efter forslaget overladt til kirkegårdsbestyrelserne at bestemme, om brænding skal finde sted, og for det andet må man erindre, at fredningstiden for gravsteder jo i hvert tilfælde er 20 år. Såvel biskopperne som kirkeministeriet er også gået imod denne nye bestemmelse. Jeg vil dog lige henlede opmærksomheden på, at biskop Noack har udtalt til et dagblad som sin opfattelse, at på landet vil ingen kirkegårdsbestyrelse træffe sådan bestemmelse om brænding af opgravede lig eller ligrester.

Det ærede medlem hr. Ernst Christiansen sagde om § 5 i lovforslaget, hvorefter det ikke kan pålægges folkekirkens præster at forrette jordpåkastelse eller foretage anden kirkelig handling, hvor ligbrænding finder sted, at efter hans mening var denne bestemmelse forældet. Jeg er nu ikke af samme opfattelse som det ærede medlem. I tilfælde som her, hvor meningene er stærkt delte, og hvor der kan være præster, som af samvittighedsgrunde ikke ønsker at medvirke ved ligbrænding, kan man ikke pålægge præsterne det som tjenestepligt.

Som det vil fremgå også af det, jeg har sagt her, er der jo imidlertid en stærk udvikling i retning af mere og mere at gå over til ligbrænding; og hvis dette i fremtiden praktisk talt bliver den eneste form for bisættelse, vil man naturligvis også fra lovgivningsmagts side tage hensyn hertil, men iøvrigt mener jeg ikke, at tiden er inde til at foretage større forandringer i den på dette område gældende lovgivning.

Det er, hvad lovforslaget i dets helhed giver mig anledning til at bemærke. Vi er naturligvis villige til at drøfte forslaget enkeltheder i et udvalg.

Ingeborg Reislund Thomsen: Hvis det var sådan, at ligbrænding var den mest almindelige form for begravelse, var der vist ikke meget at indvende mod dette lovforslag. Nu er det imidlertid kun hver 5.—6. begravelse, der foregår ved ligbrænding; ligbrænding er netop det ualmindelige.

Men ligesom der er mange, der ikke opretter testamente, når de har livsarvinger,